

Inspectie van het Onderwijs
*Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap*

Vereniging 'Een School met de Bijbel'

Onderzoek bestuur en scholen

Vierjaarlijks onderzoek

Datum vaststelling: 24 oktober 2022

Samenvatting

Minstens één keer in de vier jaar onderzoekt de onderwijsinspectie ieder bestuur in Nederland. We hebben bij de Vereniging Een School met de Bijbel in Hardinxveld-Giessendam onderzocht of de sturing door het bestuur op de kwaliteit van het onderwijs op de Koningin Wilhelminaschool op orde is, of er sprake is van deugdelijk financieel beheer en hoe dit bijdraagt aan de kernfuncties van het onderwijs (zie Onderzoekskader 2021).

Context

Onder de Vereniging Een School met de Bijbel in Hardinxveld-Giessendam valt één school, de Koningin Wilhelminaschool. Met de Bijbel als uitgangspunt streeft de school naar groei en ontwikkeling van iedere leerling, door het geven van goed, passend onderwijs. Het bestuur, dat de rol van intern toezichthouder en eindverantwoordelijke vervult, heeft algemene en kaderstellende doelstellingen geformuleerd, en benoemt het personeel. De gemandateerde directeur is belast met de dagelijkse leiding van de school en is integraal verantwoordelijk voor de algemene gang van zaken.

Wat gaat goed?

Het bestuur en de school hebben een visie op kwaliteit en hebben hiervoor ambities en doelen gesteld. De gemandateerde directeur en het team hebben de algemene en kaderstellende doelstellingen van het bestuur als uitgangspunt genomen voor de collectieve ambitie en globale verbeterdoelen. Die hebben zij vervolgens verder uitgewerkt in de jaarplannen. Het bestuur en de school hebben een stelsel van kwaliteitszorg ingericht, waarmee zij zicht hebben op de basiskwaliteit en die garanderen. Dit geldt ook voor de basisvaardigheden taal en rekenen. Het bestuur en de school werken samen aan de realisatie van de eigen ambities. De diverse geledingen tonen grote inzet en zijn blij met de ontwikkeling naar een steeds professionelere kwaliteitscultuur. De uitvoering van beleidsvoornemens wordt ondersteund door professionaliseringsactiviteiten. In de school zijn eigen ambities, zoals de principes van de aanpak voor begrijpend lezen en de fasen van het gekozen instructiemodel, zichtbaar.

Bestuur: Vereniging 'Een School met de Bijbel'

Bestuursnummer: 44175

Sector: Primair Onderwijs

Aantal scholen onder bestuur: 1

Totaal aantal leerlingen: 412
(teldatum: 1 oktober 2021)

Lijst met scholen waarbij we verificatie-activiteiten hebben uitgevoerd: Koningin Wilhelminaschool (04UK)

Er is sprake van deugdelijk financieel beheer; het bestuur kan nu en in de nabije toekomst voldoen aan de financiële verplichtingen om het onderwijs te verzorgen.

Het bestuur heeft met een voorstel tot wijziging van de statuten duidelijker de scheiding tussen het toezichthoudend bestuur en het uitvoerend mandaat van de directeur beschreven.

Het bestuur heeft medezeggenschap gerealiseerd via een medezeggenschapsraad. Het bestuur verantwoordt zich via het jaarverslag en hecht waarde aan een goede dialoog met relevante interne en externe belanghebbenden.

Wat kan beter?

Het bestuur en de school kunnen hun doelstellingen concreter maken, zodat zij beter kunnen nagaan wat het effect van activiteiten is op de kwaliteit van het onderwijs en de leerlingen.

Ook kunnen zij het stelsel van kwaliteitszorg verder ontwikkelen.

Zodra het bestuur en de school het wettelijk verplichte aanbod voor burgerschapsonderwijs gerealiseerd hebben, kunnen zij starten met het monitoren van de resultaten daarvan.

Daarnaast kan het functioneren van de bestuurlijke driehoek van toezichthouders, gemandateerd directeur en medezeggenschapsraad versterkt worden.

Tot slot kan ook de informatiewaarde van een aantal onderdelen van het bestuursverslag verder worden verbeterd.

Wat moet beter?

De school heeft nog geen doelgericht, samenhangend aanbod voor burgerschap ontwikkeld, zoals de per 1 augustus 2021 aangescherpte wet voor burgerschapsonderwijs vereist. Het bestuur krijgt hiervoor een herstelopdracht.

Vervolg

In principe voeren wij over vier jaar weer een onderzoek uit bij dit bestuur.

Inhoudsopgave

1.	Opzet van het vierjaarlijks onderzoek	5
2.	Resultaten vierjaarlijks onderzoek bestuur	8
	2.1. Besturing, kwaliteitszorg en ambitie	9
	2.2. Afspraken over vervolgtoezicht	17
3.	Reactie van het bestuur	18

1. Opzet van het vierjaarlijks onderzoek

De Inspectie van het Onderwijs heeft in juni 2022 een vierjaarlijks onderzoek uitgevoerd bij de Vereniging Een School met de Bijbel in Hardinxveld-Giessendam.

In dit vierjaarlijks onderzoek stond de volgende onderzoeksvraag centraal:

Waarborgt het bestuur met zijn (be)sturing de kwaliteit op de school en is er sprake van deugdelijk financieel beheer én heeft het bestuur ambities gericht op de verdere ontwikkeling van de school en draagt dit bij aan de kernfuncties van het onderwijs?

Werkwijze en onderzoeksactiviteiten

Het onderzoek richtte zich op onderstaande standaarden op het niveau van het bestuur. Daarnaast spraken we vanuit het perspectief van de kernfuncties en het stelsel met het bestuur over zijn visie en ambities.

Standaard	Onderzocht
Besturing, Kwaliteitszorg en Ambitie	
BKA1. Visie, ambities en doelen	•
BKA2. Uitvoering en kwaliteitscultuur	•
BKA3. Evaluatie, verantwoording en dialoog	•

We hebben voor het beantwoorden van de centrale onderzoeksvraag gebruik gemaakt van de volgende hulpvragen:

1. Op welke wijze zorgt het bestuur voor een heldere functiescheiding tussen het toezichthoudend en uitvoerend deel van het bestuur?
2. Hoe wordt intern toezicht gehouden op de kwaliteit van het onderwijs en het financieel beheer?
3. Hoe zorgt het bestuur ervoor dat het voldoende zicht heeft op de brede (basis)kwaliteit van het onderwijs en deze waarborgt?
4. Hoe stuurt het bestuur op de kwaliteit van het onderwijs gericht op de basisvaardigheden (rekenen/taal/burgerschap)?
5. Op welke wijze wordt sturing gegeven op de doelen en het nakomen van afspraken uit het ondersteuningsplan van het samenwerkingsverband? Hoe vindt verantwoording plaats over passend onderwijs?
6. In hoeverre zien we de ambities van het bestuur/de school terug in de praktijk van de school?

Uit de jaarlijkse risicoanalyse en de analyse van de toegestuurde documenten hebben we een eerste beeld van de kwaliteitszorg, ambitie en het financieel beheer van het bestuur en de kwaliteit van de school gevormd. Het startgesprek met de gemandateerd directeur en het managementteam van de Koningin Wilhelminaschool heeft ons aanvullende informatie opgeleverd. Op basis daarvan zijn we gekomen tot onze verificatieactiviteiten, waarin we het opgehaalde beeld van de kwaliteitscyclus van het bestuur hebben geverifieerd.

Verificatieactiviteiten

Het vierjaarlijks onderzoek bij de Vereniging Een School met de Bijbel in Hardinxveld-Giessendam hebben we op maat ingericht en bestond uit de volgende onderzoeksactiviteiten:

1. Een gesprek met een afvaardiging van het toezichthoudend bestuur;
2. Een gesprek met een delegatie van de medezeggenschapsraad;
3. Een gesprek over het financieel beheer met de gemandateerd directeur en een vertegenwoordiging van het toezichthoudend bestuur;
4. Een gesprek met de gemandateerd directeur over zicht op kwaliteit en het sturen op de basisvaardigheden;
5. Een gesprek met de intern begeleiders en gemandateerd directeur over passend onderwijs;
6. Een gesprek met een vertegenwoordiging van het team;
7. Een gesprek met de leerlingenraad;
8. Lesobservaties gericht op het instructiemodel (bovenbouw) en begrijpend luisteren (onderbouw) met de gemandateerd directeur.

We hebben nader onderzoek gedaan naar de thema's 'Governance', 'Sturing op kwaliteit' en 'Eigen ambities'. Binnen het thema 'Governance' zijn we nagegaan op welke wijze het bestuur voldoet aan de wettelijke verplichting tot scheiding van toezicht en bestuur en de wijze waarop intern toezicht wordt gehouden op de kwaliteit van het onderwijs en het financieel beheer. Binnen het thema 'Sturing op kwaliteit' hebben we het zicht op en waarborgen van de brede (basis)kwaliteit onder de loep genomen en hebben we enkele thema's die op stelselniveau actueel zijn onderzocht: basisvaardigheden en passend onderwijs. Binnen het thema 'Eigen ambities' hebben we onderzocht op welke wijze het bestuur en de school werken aan en erin slagen om eigen ambities te realiseren.

Vanuit het geïntegreerde toezicht hebben we bij de beoordeling van de BKA-standaarden ook naar (de sturing op) het financieel beheer gekeken. Voor de beoordeling hiervan hebben we de jaarverslaggeving en de daarin opgenomen kengetallen, begroting en prognoses doorgenomen.

Bij elk vierjaarlijks onderzoek stellen wij vast of de continuïteitsparagraaf die het bestuur heeft opgenomen in het jaarverslag, voldoet aan de wettelijke vereisten. Dit is van belang voor de transparantie over het toekomst- en risicogericht handelen van het bestuur en voor het tijdig in beeld brengen van financiële risico's en dat het bestuur 'in control' is en beschikt over de informatie die nodig is om goed te (kunnen) sturen.

Signalen

In de voorbereiding van ieder onderzoek kijken we naar eventuele signalen die bij de inspectie zijn binnengekomen. Soms heeft dat gevolgen voor de uitvoering van het onderzoek.

Er zijn geen signalen over de Vereniging Een School met de Bijbel in Hardinxveld-Giessendam en de Koningin Wilhelminaschool bij ons binnengekomen die opvolging vereisen.

Leeswijzer

In hoofdstuk 2 staan het eindoordeel op bestuursniveau en de oordelen op de standaarden uit het kwaliteitsgebied Besturing, kwaliteitszorg en ambitie. Dit hoofdstuk bevat eveneens de afspraken over het vervolgtoezicht. In hoofdstuk 3 is de reactie van het bestuur op het onderzoek en rapportage opgenomen.

2 . Resultaten vierjaarlijks onderzoek bestuur

In dit hoofdstuk geven we de resultaten weer van het onderzoek op bestuursniveau.

Samenvattend oordeel

In onderstaande figuur zijn de resultaten samengevat. Te zien zijn het eindoordeel op bestuursniveau en de oordelen op de standaarden.

Beoordeling

We beoordelen de kwaliteit van de besturing, kwaliteitszorg en ambities van de Vereniging Een School met de Bijbel in Hardinxveld-Giessendam als Voldoende, omdat deze voldoet aan de eisen die de wet aan besturen stelt.

We beantwoorden de hoofdvraag van ons onderzoek positief: het bestuur heeft zicht op de kwaliteit van de school, het waarborgt met zijn (be)sturing de kwaliteit op de school, het heeft ambities gericht op de verdere ontwikkeling van de school die bijdragen aan de kernfuncties van het onderwijs en er is sprake van deugdelijk financieel beheer.

Context

Onder de Vereniging Een School met de Bijbel in Hardinxveld-Giessendam valt één school: de Koningin Wilhelminaschool. Met de Bijbel als uitgangspunt streeft de school naar groei en ontwikkeling van iedere leerling, door het geven van goed, passend onderwijs. Er is sprake van een mandaatmodel. Het bestuur, dat de rol van intern toezichthouder en eindverantwoordelijke vervult, heeft algemene en kaderstellende doelstellingen geformuleerd en benoemt het personeel. De gemandateerde directeur is belast met de dagelijkse leiding van de school en is integraal verantwoordelijk voor de algemene gang van zaken.

2.1. Besturing, kwaliteitszorg en ambitie

In de onderstaande tabel geven wij de oordelen en/of waarderingen weer op de standaarden van het kwaliteitsgebied Besturing, kwaliteitszorg en ambitie. Vervolgens geven we een toelichting op deze oordelen.

BESTURING, KWALITEITSZORG EN AMBITIE	O	V	G
BKA1 Visie, ambities en doelen		●	
BKA2 Uitvoering en kwaliteitscultuur		●	
BKA3 Evaluatie, verantwoording en dialoog		●	

BKA1. Visie, ambities en doelen

Voldoende met ruimte voor concretisering van doelen en doorontwikkeling van het stelsel van kwaliteitszorg

De standaard Visie, ambities en doelen (BKA1) beoordelen we als Voldoende. Het bestuur heeft een visie op kwaliteit, heeft hiervoor ambities en doelen opgesteld en stuurt op het behalen hiervan. We zien mogelijkheden voor het verder concretiseren van doelen en doorontwikkeling van de kwaliteitszorg.

Visie op kwaliteit, ambities en doelen

Het bestuur en de school hebben een visie op kwaliteit en hebben hiervoor ambities en doelen gesteld. Het toezichthoudend bestuur heeft in het bestuursreglement doelstellingscriteria opgenomen, die aangeven tot welk beoogd resultaat het onderwijs moet leiden. Daarnaast heeft het algemene en specifieke kaderstellende criteria geformuleerd, waaronder enkele uitspraken op het gebied van de pedagogisch-didactische aanpak. Met het bestuursreglement en koersuitspraken vanuit het bestuur als kader en vertrekpunt voor nadere beleidsvorming in de school hebben de gemandateerde directeur en het team in het schoolplan 2019-2023 de missie, kernwaarden en visie op lesgeven beschreven. Ook hebben zij daarin een collectieve ambitie geformuleerd, die zij vervolgens vertaald hebben in globale verbeterdoelen (streefbeelden) en verder hebben uitgewerkt in de jaarplannen.

Verder concretiseren van doelen

We zien mogelijkheden voor verdere concretisering van de doelen, die het bestuur en de school stellen. Zo zijn momenteel de streefbeelden in het schoolplan en de doelen in de jaarplannen met name beschreven als activiteiten en interventies, en in het geval van professionaliseringsactiviteiten als kennis en vaardigheden die deze de leerkrachten opleveren. De doelen kunnen aan kracht winnen door de vraag naar het beoogde effect van de activiteiten en interventies op de kwaliteit van onderwijs en de leerlingen meer centraal te stellen.

Op die manier kunnen het bestuur en de school beter analyseren en evalueren of de doelen daadwerkelijk behaald zijn.

Daarnaast zien we kansen voor het bestuur en de school om in het schoolplan 2023-2027 de collectieve ambitie tot het geven van goed, passend onderwijs concreter uit te werken in streefbeelden. De huidige uitwerking van deze ambitie is van een hoog abstractieniveau en bevat erg veel informatie: het streefbeeld benoemt niet alleen de drieslag hoofd, hart en handen, maar bevat ook een opsomming van activiteiten (begaafdenbeleid-rijke leeromgeving-talentmoment-Edi). Het bestuur en de school hebben doelen voor de eind- en tussenresultaten taal en rekenen geformuleerd op basis van de schoolweging en eerdere eindopbrengsten. Zij hebben deze nog niet geformuleerd voor burgerschap.

Sturing op kwaliteit: een stelsel van kwaliteitszorg

Het bestuur en de school hebben een stelsel van kwaliteitszorg ingericht. Het bestuur, dat werkt met een jaarlijks monitoringschema, heeft zicht op de basiskwaliteit van de school. Het ontvangt informatie via de maandelijkse verantwoordingsrapportages van de gemandateerde directeur en onderliggende documentatie, het afleggen van schoolbezoeken (bestaande uit lesobservaties en gesprekken), en de jaarlijkse contactavond voor bestuur, personeels- en ouderraadsleden en de leden van de medezeggenschapsraad. Het bestuur heeft zich georganiseerd in tweetallen, die de verantwoordingsgesprekken met de gemandateerde directeur voorbereiden om betere vragen te kunnen stellen. De school maakt gebruik van een instrument, waarmee het cyclisch tevredenheidsenquetes onder ouders, leerlingen en personeel uitzet.

Doorontwikkeling van het stelsel van kwaliteitszorg

Het bestuur, dat het Policy Governancemodel hanteert, heeft zijn werkwijze beschreven in het bestuursreglement. Door middel van algemene en kaderstellende criteria geeft het aan de gemandateerde directeur aan wat *niet* mag. We zijn het eens met het bestuur dat deze werkwijze ruimte geeft aan de gemandateerde directeur om tot nadere invulling en uitvoering te komen. Tegelijkertijd signaleren we dat het bestuur zijn effectiviteit kan versterken door te doordenken welk toetsingskader en welke norm het heeft om te bepalen of het tevreden is met de brede onderwijskwaliteit en de realisatie van de eigen ambities van de school. Het bestuur heeft in het afgelopen schooljaar hiertoe al stappen gezet door het initiëren van een evaluatie van het governancemodel.

We constateren dat het bestuur en de school slechts een deel van de mogelijkheden van het door hen gehanteerde kwaliteitsinstrument gebruiken. De kwaliteitszorg kan een verdere impuls krijgen door ook andere onderdelen van het kwaliteitsinstrument te benutten, gericht op brede onderwijskwaliteit en de eigen ambities.

Nog geen doelgericht en samenhangend aanbod voor burgerschapsonderwijs

In het schoolplan en het beleidsplan Burgerschapschapskunde beschrijft de school haar visie op burgerschapsvorming en de huidige activiteiten in het kader van actief burgerschap en sociale integratie. Ook heeft zij kennis genomen van een reformatorisch raamwerk voor burgerschapsonderwijs. De school heeft echter nog geen doelgericht, samenhangend aanbod voor burgerschap ontwikkeld, zoals de per 1 augustus 2021 aangescherpte wet voor burgerschapsonderwijs vereist. Het bestuur krijgt hiervoor een herstelopdracht.

Financieel beheer

Er is sprake van deugdelijk financieel beheer. Het bestuur kan nu en in de nabije toekomst voldoen aan de financiële verplichtingen om het onderwijs te verzorgen.

Continuïteitsparagraaf: risicobeheersingssysteem

Ieder bestuur heeft te maken met mogelijke risico's voor de organisatie op strategisch, tactisch en operationeel niveau. Wij zien dat het bestuur in het bestuursverslag op een aantal relevante organisatiedomeinen risico's en onzekerheden heeft toegelicht. Daarnaast heeft zij voor enkele van deze risico's bijbehorende getroffen beheersingsmaatregelen benoemd. De beschrijving hiervan is echter summier. Voor de opgenomen risico's en onzekerheden heeft het bestuur tevens niet toegelicht welke risico-reserve aangehouden dient te worden om deze risico's vanuit financieel perspectief af te dekken. Wij geven het bestuur in overweging om in de volgende bestuursverslagen concreter in te gaan op deze aspecten.

Vanuit het vierjaarlijks onderzoek blijkt verder dat het bestuur de interne risicoanalyse nog niet periodiek actualiseert. Wij roepen het bestuur op om het actualiseren van de interne risicoanalyse nadrukkelijker onderdeel te maken van bijvoorbeeld de jaarlijkse planning- en controlcyclus of de cyclus van het strategisch beleidsplan. Op deze wijze is beter gewaarborgd dat de organisatie tijdig risico's in kaart brengt voor strategische, tactische en operationele doelstellingen en ambities.

Continuïteitsparagraaf: beleidsrijke meerjarenbegroting

De informatiewaarde van de toelichting op de meerjarenbegroting in het bestuursverslag kan worden verbeterd door explicieter een koppeling te maken tussen de (belangrijkste) beleidsdoelstellingen en de inzet van middelen in de meerjarenbegroting voor deze beleidsdoelstellingen. We vragen het bestuur hier meer oog voor te hebben in de volgende bestuursverslagen.

BKA2. Uitvoering en kwaliteitscultuur

Voldoende met mogelijkheden tot verdere professionalisering van de kwaliteitscultuur en versterking van het functioneren van de bestuurlijke driehoek

De standaard Uitvoering en Kwaliteitscultuur (BKA2) beoordelen we als Voldoende. Het bestuur en de school werken samen aan de realisatie van de collectieve ambitie tot het geven van goed, passend onderwijs. Het bestuur zorgt voor randvoorwaarden, en stuurt, indien nodig, tussentijds bij. Bouwend op het draagvlak voor de visie en de grote inzet van alle geledingen zien we mogelijkheden voor verdere professionalisering van de kwaliteitscultuur en het versterken van het functioneren van de bestuurlijke driehoek van toezichthouders, gemandateerde directeur en medezeggenschapsraad.

Sturing op kwaliteit: basisvaardigheden

Het bestuur en de school hebben zicht op en sturen op de basisvaardigheden taal en rekenen. De school beschikt over relevante toetsgegevens en heeft eigen ambities geformuleerd voor de tussen- en eindresultaten taal en rekenen. Zij brengt de resultaten systematisch in kaart en zet deze af tegen de eigen ambities. De eindopbrengsten vergelijkt zij ook met de signaalwaarden en de landelijk gemiddeldes 1F en 1S/2F van scholen met een vergelijkbare schoolweging. Sturing op de opbrengsten taal en rekenen vindt ondermeer plaats via de tweejaarlijkse opbrengstbesprekingen tussen de gemandateerd directeur, intern begeleiders en leerkrachten, bouwbesprekingen en feedbackgesprekken naar aanleiding van klassenobservaties. De school heeft interventies ingezet om de dalende trend in de reken- en leesresultaten te keren. De gemandateerde directeur verantwoordt zich over de taal- en rekenresultaten aan het toezichthoudend bestuur.

We zien mogelijkheden om de kwaliteit van de analyses (de duiding van de resultaten) te versterken door in de vraag naar het *waarom* van het wel of niet behalen van de gestelde doelen nadrukkelijker beïnvloedbare factoren mee te nemen.

Zodra het bestuur en de school een samenhangend, doelgericht aanbod voor burgerschapsonderwijs hebben ontwikkeld, kunnen zij ook de resultaten van dat onderwijs in kaart brengen en daarop sturen.

Werken aan de realisatie van eigen ambities

Het bestuur en de school werken samen aan de realisatie van de eigen ambities. We constateren een breed draagvlak voor de visie en de eigen ambities, die hun fundament hebben in de levensbeschouwelijke identiteit van de school. De diverse geledingen werken met grote inzet aan het realiseren van gedegen, passend onderwijs. Zij staan positief tegenover de ingezette ontwikkeling van een meer familiale naar een professionele kwaliteitscultuur.

Teamleden ervaren een open cultuur, waarin eigen initiatief wordt gewaardeerd en waarin teamleden elkaar steeds meer durven en kunnen aanspreken.

Onder leiding van de nieuwe, gemandateerde directeur en het managementteam heeft het team na een periode waarin de coronamaatregelen schoolontwikkeling belemmerden, de doelen voor 2021-2023 herijkt. De werkgroepen, gericht op de realisatie van de doelen uit het schoolplan, hebben een doorstart gemaakt.

Er is sprake van een koppeling tussen beleidsvoornemens en professionaliseringsactiviteiten. Zo heeft de school externe expertise aangetrokken op het gebied van instructie, en begrijpend lezen en luisteren en worden collega's aangemoedigd een masteropleiding te volgen.

In onze lesobservaties hebben we teamleden gezien die erin slagen de principes van de gekozen aanpak voor begrijpend lezen en luisteren en het instructiemodel toe te passen. Uit de verificatieactiviteiten blijkt tevens dat het team stappen gezet heeft in het realiseren van onderwijs dat recht doet aan hoofd, hart en handen. Zo is er een plusklas gerealiseerd en richt één van de werkgroepen zich op een toekomstige klusklas.

Governance: functiescheiding toezichthouders en gemandateerd directeur

Het bestuur hanteert een Code Goed bestuur en verantwoordt zich in het jaarverslag over twee afwijkingen. Deze betreffen de totale zittingsduur en het vermelden van nevenfuncties van toezichthouders.

Evaluatie van het governancemodel heeft geleid tot een voorstel tot wijziging van de statuten, die daarmee in lijn met de mandaatregeling en het toezichtskader een duidelijkere scheiding tussen toezichthoudend bestuur en het uitvoerend mandaat van de directeur beschrijven.

Een externe analyse van de vermogenspositie benoemt dat bestuur, toezicht en mandaat door elkaar heen lopen en in de praktijk mede door de hoge betrokkenheid van de bestuurders niet goed afgebakend zijn.

In ons verificatiegesprek met de toezichthouders kwam een grote betrokkenheid op goed onderwijs naar voren. Tegelijkertijd klonken daarin ook een bewustzijn van de taken van toezichthouders, het belang van scheiding van toezichthoudende en uitvoerende taken en de wens tot doorontwikkeling van het toetsingskader.

We roepen het bestuur op alert te blijven op het in de praktijk goed gescheiden houden van toezichthoudende en uitvoerende taken. Structurele evaluatie van het eigen handelen aan de hand van de Code Goed Toezicht kan hierbij ondersteunend werken.

Governance: intern toezicht

Het toezichthoudend bestuur hanteert een monitoringschema, dat bestaat uit maandelijkse verantwoordingsrapportages en onderliggende documentatie. Hierdoor komen onderwerpen cyclisch aan bod. Ook halen de toezichthouders zelf informatie op via schoolbezoeken en hun formele en informele contact met de medezeggenschapsraad.

De toezichthouders vervullen hun werkgeverstaak: zij benoemen de gemandateerd directeur, zien toe op diens functioneren en beoordelen deze. In het bestuursreglement hebben zij de mandaatregeling en het toezichtskader beschreven.

De toezichthouders hebben twee maal per jaar contact met de medezeggenschapsraad: één maal tijdens een formele vergadering en één maal tijdens de contactavond voor bestuur, personeels- en ouderraadsleden en mr.

Medezeggenschap

Het bestuur heeft tegenspraak gerealiseerd via een medezeggenschapsraad (mr), die bestaat uit personeelsleden en ouders met verschillende professionele achtergronden. De mr ontvangt tijdig relevante bestuurlijke, onderwijskundige, personele en financiële documentatie, voelt zich gehoord en oefent haar instemmings- en adviesrecht uit. De medezeggenschapsraad communiceert met de achterban via een nieuwsbrief en informatie op de website.

Versterken van het functioneren van de bestuurlijke driehoek

We zien mogelijkheden voor het verder versterken van het functioneren van de bestuurlijke driehoek van toezichthouders, gemandateerd directeur en mr.

Zo biedt de ontwikkeling van het schoolplan 2023-2027 een momentum om een betere relatie tot stand te brengen tussen brede onderwijsambities en het toezicht hierop houden.

We zien kansen om het toezichthoudend bestuur uit te breiden met expertise op onderwijskundig terrein. Op die manier kan het toezichthoudend bestuur ook op dit vlak de gemandateerd directeur beter met raad terzijde staan en functioneren als een klankbord.

De toezichthouders en de medezeggenschapsraad ontmoeten elkaar weliswaar twee maal per jaar, maar we geven het bestuur ter doordinking mee op welke wijze deze dialoog verder gestructureerd en verdiept kan worden.

Om haar bijdrage te vergroten overweegt de mr op aanraden van het toezichthoudend bestuur om zich verder te professionaliseren. Een dergelijke professionalisering evenals specialisering van leden van de mr op specifieke thema's, bijvoorbeeld financiën, onderwijs of personeel, en het reeds genoemde structurele contact tussen de mr en toezichthouders kunnen de medezeggenschap verder versterken.

Continuïteitsparagraaf: verantwoording intern toezichthouder

De intern toezichthouder doet in het bestuursverslag verslag van zijn werkzaamheden, maar op onderdelen nog (te) summier. Zo wordt het in beperkte mate duidelijk hoe hij de gemandateerde directeur ondersteunt bij beleidsvraagstukken en welke resultaten hij met het toezicht heeft bereikt. Wij vragen het bestuur om hier in de volgende bestuursverslagen concreter op in te gaan.

In het bestuursverslag is opgenomen dat de intern toezichthouder toezicht houdt op de doelmatige besteding van middelen, maar nog (te) beknopt op welke wijze dit wordt gedaan. Het bestuur kan hier in de volgende bestuursverslagen concreter op ingaan.

BKA3. Evaluatie, verantwoording en dialoog

Voldoende met mogelijkheden voor het vergroten van de informatiewaarde van het jaarverslag

We beoordelen de standaard Evaluatie, verantwoording en dialoog (BKA3) als Voldoende. Het bestuur evalueert en analyseert systematisch of het de doelen realiseert en verantwoordt zich hierover. Het stelt wanneer dat nodig is het beleid bij en betreft daartoe interne en externe belanghebbenden in een functionerende dialoog. Het kan de informatiewaarde van het jaarverslag nog vergroten.

Evaluatie

Het toezichthoudend bestuur monitort de basiskwaliteit van onderwijs door een combinatie van zachte en harde data. In aansluiting bij het monitoringschema ontvangen de toezichthouders informatie via de verantwoordingsrapportages en onderliggende documentatie vanuit de gemandateerde directeur, leggen zij schoolbezoeken af, die bestaan uit lesobservaties en gesprekken, en maken zij structureel gebruik van tevredenheidsenquetes onder ouders, personeelsleden en leerlingen, en van bevindingen uit audits en inspectiebezoeken.

De gemandateerde directeur maakt gebruik van een kwaliteitszorgsysteem, neemt deel aan de opbrengstgesprekken met intern begeleiders en leerkrachten en legt klassenbezoeken af waarna feedbacksessies plaatsvinden.

Indien het bestuur en de school hun doelen verder geconcretiseerd hebben, kunnen zij hun brede onderwijskwaliteit en eigen ambities beter evalueren. Hierbij kunnen onderdelen van het kwaliteitszorgsysteem, die zij momenteel nog niet hanteren, ondersteunend werken.

Wanneer het bestuur en de school het doelmatige, samenhangende aanbod voor burgerschapsonderwijs hebben gerealiseerd, kunnen zij ook de resultaten daarvan monitoren en evalueren in overeenstemming met de aangescherpte wetgeving.

Verantwoording

Het bestuur verantwoordt zich via het jaarverslag. Hierin beschrijft het onder meer de onderwijskundige ontwikkelingen die hebben plaatsgevonden. We constateren dat deze verantwoording met name procesmatig is. Het is van belang dat het bestuur ook verantwoording aflegt over het resultaat dat deze processen en interventies hebben opgeleverd. Deze verantwoording over de resultaten dient vervolgens als input voor het volgende jaarverslag, waarmee de kwaliteitscyclus dan rond is.

Verantwoording middelen passend onderwijs

Passend onderwijs voor iedere leerling die dat nodig heeft, is een belangrijk uitgangspunt van ons onderwijs, ook vanwege kansengelijkheid.

Het bestuur van de Koningin Wilhelminaschool, dat deel uitmaakt van het Samenwerkingsverband Berséba, beschrijft in het jaarverslag wat het verstaat onder passend onderwijs en verwijst naar het schoolondersteuningsprofiel voor de wijze waarop de school dit vormgeeft. Uit onze verificatieactiviteiten blijkt dat de school belang hecht aan en zich inzet voor het creëren van passend onderwijs, leerlingen verrijking en ondersteuning biedt en, indien nodig, hulp vanuit het samenwerkingsverband inschakelt.

Het bestuur geeft in de jaarverslaggeving beknopt aan waaraan het geld dat het van het samenwerkingsverband ontving, is besteed.

Het beschrijft niet wat het effect hiervan is geweest op de realisatie van de ontwikkeldoelen uit het Ondersteuningsplan van het samenwerkingsverband, de basisondersteuning van de school en de leerlingen die passend onderwijs ontvangen. Wij vragen het bestuur om hier in de volgende bestuursverslagen meer aandacht aan te geven.

Continuïteitsparagraaf: bovenmatig eigen vermogen

Geld van de overheid dat voor onderwijs bestemd is, moet daaraan worden besteed. Natuurlijk is het verstandig om reserves aan te houden, maar de reserves die met overheidsgeld zijn ontstaan, mogen niet onnodig hoog zijn. Medio 2020 publiceerden wij de signaleringswaarde eigen vermogen als startpunt voor het gesprek over de hoogte van het eigen vermogen. Van besturen die een publiek eigen vermogen hebben dat boven de signaleringswaarde ligt, wordt verwacht dat zij in hun bestuursverslag toelichten waarom dat zo is. In het bestuursverslag is een toelichting gegeven op de hoogte van de reserves, maar de informatiewaarde daarvan kan worden verbeterd. Zo licht het bestuur niet toe welke risicoreserve noodzakelijk is op basis van een interne risicoanalyse. Zoals reeds bij standaard BKA1 is toegelicht, beschikt het bestuur op dit moment over een actuele risicoanalyse waaruit het bestuur een eigen standpunt over de hoogte van de benodigde aan te houden financiële reserves kan bepalen.

Tevens blijkt uit de toelichting niet in hoeverre deze bovenmatige financiële reserve de komende jaren wordt afgebouwd en aan welke (strategische) doelstellingen de komende jaren extra middelen worden uitgegeven vanuit deze bovenmatige financiële reserve. Wij roepen het bestuur op hier meer aandacht te besteden in zijn volgende jaarverslaggevingen.

Dialog

Het bestuur benoemt in het schoolplan en jaarverslag samenwerkingspartners op bestuurlijk terrein en ten aanzien van passend onderwijs. Daarnaast voert het bestuur de dialoog met belanghebbenden. Dit betreft onder meer plaatselijke kerkverbanden, de gemeente, ouders/verzorgers, voorschoolse voorzieningen, scholen voor voortgezet onderwijs en externe instanties voor schoolbegeleiding en ondersteuning.

In het schooljaar 2022-2023 staat de ontwikkeling van het nieuwe schoolplan centraal. Het bestuur en de school vinden het van belang daarbij relevante interne en externe belanghebbenden te betrekken.

2.2. Afspraken over vervolgtoezicht

We kijken bij de **Vereniging Een School met de Bijbel** in Hardinxveld-Giessendam voor het vervolgtoezicht **niet** af van de reguliere termijn van vier jaar. De jaarlijkse prestatie- en risicoanalyse en/of urgente signalen kunnen de inspectie aanleiding geven het vervolgtoezicht **alsnog** aan te scherpen.

Voor de wettelijke tekortkomingen krijgt het bestuur een herstelopdracht die in onderstaand schema staat vermeld.

Tekortkoming	Wat verwachten wij van het bestuur?	Wat doen wij?
Bestuur		
<i>BKA1 en BKA2</i> Het bestuur heeft nog niet gezorgd voor een doelgericht en samenhangend aanbod voor burgerschapsonderwijs (artikel 8, derde lid, WPO)	Wij verwachten dat het bestuur ervoor zorgt dat de school aan de wettelijke eisen voor burgerschapsonderwijs voldoet. Het bestuur stuurt ons uiterlijk in het derde kwartaal van 2023 een rapportage waarin het aangeeft op welke wijze de school nu aan deze eisen voldoet.	Wij beoordelen de rapportage van het bestuur en bepalen in hoeverre nu aan de wettelijke eisen is voldaan. Een enkele verificatieactiviteit kan hiervoor uitgevoerd worden.

De reden dat wij het herstel grotendeels overlaten aan het bestuur is dat we constateren dat het bestuur op dit moment in staat is de kwaliteit van het onderwijs voldoende te waarborgen.

3. Reactie van het bestuur

Hieronder geeft het bestuur aan op welke wijze het de bevindingen uit het onderzoek betreft bij de verdere ontwikkeling van de bestuurlijke kwaliteitszorg.

Het bestuur en de schoolleiding zijn blij met de uitkomsten van het onderzoek. De bezoeken hebben we als ontspannen en constructief ervaren. Hieronder geeft het bestuur aan op welke wijze het de bevindingen uit het onderzoek betreft bij de verdere ontwikkeling van de bestuurlijke kwaliteitszorg.

Het bestuur is dankbaar voor de inhoud van het onderzoeksrapport en herkent zich in de bevindingen van de inspectie. We zijn blij dat de onderwijsinspectie kernelementen van onze school heeft gezien en positief waardeert, zoals o.a. de grote inzet bij diverse geledingen en de ontwikkeling naar een steeds professionelere kwaliteitscultuur. In de school zijn eigen ambities, zoals de principes van de aanpak voor begrijpend lezen en de fasen van het gekozen instructiemodel, opgemerkt.

Tijdens het nagesprek is doorgesproken over de herstelopdracht met betrekking tot het niet beschikbaar hebben van een samenhangend aanbod voor burgerschapsonderwijs. In ons onderwijs hechten wij belang aan burgerschapsonderwijs. In ons beleid over burgerschap zijn veel activiteiten benoemd rond dit kernvak. Wij beseffen dat dit ten aanzien van de recent ingevoerde wetgeving nog niet voldoende in samenhang is, dat de doelen scherper geformuleerd dienen te worden en dat de monitoring nog ontbreekt. In cursusjaar 2022-2023 staat dit onderwerp hoog op de agenda en zijn we inmiddels in gevorderd stadium.

De overige wenkende perspectieven nemen wij ter harte en zullen hier te zijner tijd invulling aan geven.

Het is onze ambitie om een school te blijven waarin een ieders inbreng en expertise van belang is voor het leren en leven van de leerlingen die aan ons zijn toevertrouwd. Wij gaan in afhankelijkheid van Gods zegen, in onderlinge verbondenheid en in vertrouwen de toekomst in.

Inspectie van het Onderwijs
Postbus 2730, 3500 GS Utrecht
T-algemeen 088 6696000
T-loket (voor vragen) 088 6696060

